

» Industrien føler, at med kommunalreformen er noget af "ånden" fra molergruppen ikke længere til stede.

SØREN KLITSKOV, adm. dir. for Damolin A/S

al forsynes
forkorte i indlæg.

Åbent brev om Råstofplan 2016

Af Søren Klitskov

Adm. dir. for Damolin A/S,
Koensborgvej 9, Fur
Sendt til Region Nordjylland
på vegne af molerindustrien

MOLER: Med henvisning til denne meget omtalte sag vil vi med dette brev gerne give et indblik i, hvorledes samarbejdet med myndigheder og industri har været gennemført i tidens løb, og vi vil gerne stille spørgsmål til, om behandlingen af moler indvindingsansøgningerne ikke har ændret karakter til udelukkende at være et politisk spørgsmål i modsætning til tidligere tider, hvor de blev fagligt behandlet.

Kritikere som f.eks. Saaby hævder uafbrudt, at molerindustrien med dets årlige råstofmøder med inviterede myndigheder er en slags mafia for molerindustrien, hvor det beskæmmende insinueres, at myndighederne er til salg for industriens ønsker. Intet er mere forkert. Intet steds i landet har der været mere åbenhed og samarbejde omkring råstofindvinding som i det gamle Viborg Amt. Dette har været et fagligt samarbejde, der har tilgodeset alle parter og ikke kun enkelte lodsejere. Med de udtalelser, der har været fremme, ser vi os nødsaget til at fremkomme med følgende historiske betragtninger og konklusioner:

Molerindustrien anerkender regionsrådets kompetence til at foretage valget/vægtningen i henhold til Råstoflovens paragraf 3. Altså vælge hvilke hensyn, der skal vægtes højest af enten råstoffer/råstof erhvervet på den ene side og natur/miljø/landskab mv. på den anden side.

I "Forslag til Råstofplan 2016", som for tiden er i høring indtil den 9. maj 2016, har et flertal i Regionsrådet valgt en politisk løsning, nemlig at vægte natur/miljø/landskab mv. højest. Dette valg har den konsekvens for molerindustrien, at hele det gældende råstofgraveområde ved Mosebjerget og en del af det gældende råstofgraveområde ved Stærhøj ikke vil være at finde i en kommende råstofplan.

Molerindustrien er velvidende om, at selvom områder er udlagt som råstofgraveområder, er det til enhver

Adm. dir. Søren Klitskov, Damolin, maner til besindighed i forhold til beslutningen vedrørende gravning af moler ved Mosebjerget og Stærhøj.

Arkivfoto: Bo Lehm

tidligere med udskydelse af Mosebjerget, er nu med regionens politiske vurderinger i risiko for at ende som en større absolut uønsket konflikt. Tidligere gik molergruppen aktivt ind i at finde alternative råstofområder, og samtidig udskød man Mosebjerget ved at bibeholde områderne i Råstofplanen, hvilket stillede alle parter tilfredse, så længe industrien havde en passende horisont, accepterede industrien alle myndighedernes krav.

Industrien føler, at med kommunalreformen er noget af "ånden" fra molergruppen ikke længere til stede. Og den tidligere dialog mellem myndighederne og industrien, hvor man i god tid søgte at arbejde på løsningsforslag, når en uforudset forhindring opstod, er ophørt, og man står i dag med politiske hensyn, der vejer tungere end de faglige.

Industrien føler derfor ikke, at regionen - i denne fase - som råstofplanlægger og -myndighed har brilleret med dialog og rettidig omhu, og den såkaldte faglige vurdering ligner meget mere en politisk beslutning, hvor man er mere angste for enkelte klager, end man er villig til at høre på lokale borgere og industri i et afsidesliggende område.

Må vi komme med den anbefaling, at vi ved samarbejde forsøger at undgå disse konflikter ved ikke at bryde gamle aftaler men forsøger i et nyt samarbejde at udvikle disse aftaler, således at de passer til nuværende forhold.

Ved at fjerne Mosebjerget fra Råstofplanen, fremfor at udsætte en evt. fremtidig indvinding, skaber regionen en konflikt omkring alle de aftaler, der tidligere er indgået mellem myndigheder og industri. Denne konflikt vil ikke kun have base i Mosebjerget eller ej, nej den vil inkludere både vandforsyning (Erslev), UNESCO's Verdensarv ansøgning omkring Hanklit samt hele er-

de. Molerindustrien er også velvidende om, at det alene er en begrænset del af Mosebjerget, som industrien har aftaler/(ejerskab) til. Langt den største del - både arealmæssigt og volumenmæssigt - har private jordejere ejerskab til.

Men denne tilstand er jo ikke enestående for råstofplanlægningen, hvad enten den er foregået i amtsligt regi, eller som i dag i regionens regi. Mange udlagte råstofgraveområder er udlagt i råstofplaner ud fra kortlægning og/eller anden viden om en råstofforekomst tilstedeværelse. Råstofferne ligger jo der, hvor den geologiske historie om landskabets dannelse har efterladt/placeret de i dag brugbare råstoffer. Molerindustrien forfølger derfor de områder/arealer, hvor moleret er aflejret/placeret - og ikke smukke og bevaringsværdige områder, og der, hvor disse områder er sammenfaldende, opstår dilemmaet.

Kunne molerindustrien vælge, hvor molergravene skulle placeres, så havde vi gerne etableret dem der, hvor diverse konflikter måtte være færrest. Ingen tvivl om det.

Denne filosofi er også grundlæggende i Molerrapporten fra 1985 og siden hen i de årlige moler møder.

myndigheder og molerindustrien afholdt møder, hvor dialog og løsningsforslag overfor uforudsete, opståede problemer var højt prioriteret. Dette fremgår også af referaterne fra møderne.

Af disse referater fra moler møderne fremgår også, at det har gået som en "rød tråd" gennem arbejdet, at området ved Mosebjerget skulle skubbes så langt ud i fremtiden som muligt.

Derfor blev området ved Erslev undersøgt. Der blev fundet moler, men også en masse drikkevand. Drikkevand, som kunne bruges til at forsyne Nykøbing med, og derfor blev planer om molerindvinding lagt "død" på daværende tidspunkt - jf. referat fra møde 11. juni. 1991.

Derudover har man udviklet området ved Ejerslev (i forhold til Molerrapporten) med Ejerslev N - altså et næsten konstant arbejde med at udskyde indvinding ved Mosebjerget.

Med Molergruppens opløsning med kommunalreformen i 2007 blev arbejdet fortsat i én af Industrien indbudt gruppe. Denne gruppe har stort set samme deltagere - dog nu med repræsentanter fra Region Nordjylland.

Med den politiske behandling af sagen omkring Mose-